

**UCHWAŁA NR XXXIV/231/20
RADY GMINY DUSZNIKI**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rok 2021

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1492) art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późna. zm.), – Rada Gminy Duszniki uchwała co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Duszniki na 2021 rok.

§ 2. 1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok stanowi Załącznik nr 1 do Uchwały.

2. Preliminarz kosztów związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Duszniki, na rok 2021 stanowi Załącznik nr 2 do Uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Duszniki.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XXXIV/231/20
Rady Gminy Duszniki
z dnia 29 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY DUSZNIKI
NA ROK 2021**

Duszniki, grudzień 2020

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

I. Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu przez mieszkańców Gminy.

II. Lista aktualnych problemów wynikających z analizy danych statystycznych oraz cele wynikające z analizy wybadanych problemów.

III. Zadania, wskaźniki realizacji zadań.

VI. Zasoby Gminy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

VII. Koordynowanie zadań Programu.

VIII. Finansowanie zadań Programu.

IX. Harmonogram zadań.

.

Wprowadzenie

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. jedn. Dz. U. z 2019 poz. 2277). Ustawa ta określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu oraz reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania i podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także określa źródła finansowania tych zadań. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021, zwany dalej Programem, jest elementem Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Określa on sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy.

U podstaw współczesnego systemu regulacji leży założenie, że alkohol nie jest takim samym artykułem jak inne i nie podlega zasadom wolnego rynku a handel nim jest reglamentowany. W związku z tym, ustawowym obowiązkiem samorządu gminy jest realizacja polityki ograniczania dostępności alkoholu.

W Polsce za realizację polityki ograniczającej dostępność alkoholu, odpowiedzialny jest samorząd gminny. Reglamentację alkoholu rozpoczyna rada gminy poprzez uchwały określające liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i ograniczenia godzin nocnej sprzedaży. Za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych gmina pobiera opłaty, które przeznacza na działania związane z rozwiązywaniem problemów, generowanych przez spożywanie alkoholu. Naprawianie szkód znacznie przekracza kwoty uzyskane z tytułu sprzedaży alkoholu.

W odniesieniu do alkoholu wyróżnia się dwa rodzaje dostępności: ekonomiczną, która rozumiana jest jako relacja między ceną alkoholu a dochodami konsumentów oraz fizyczną, określającą gęstość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ich rozmieszczenie na terenie gminy oraz godziny otwarcia placówki. W ramach ograniczania dostępności alkoholu ustawodawca wprowadził regulacje centralne, wynikające wprost z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz regulacje lokalne, wprowadzone przez samorząd.

Z art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wynika nakaz uwzględniania w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godzin sprzedaży nocnej napojów alkoholowych.

Program jest odpowiedzią na występujące w społeczności problemy związane z piciem alkoholu. Oparty jest na analizie potrzeb związanych z niwelowaniem problemów i możliwościach ich zaspokajania, uwzględnia zasoby i środki, którymi gmina dysponuje.

Aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu są:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277z późn.zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2019 r. poz. 2365),
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176),
7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.),
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).
15. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.).

I. Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu przez mieszkańców Gminy Duszniki.

Ludność Gminy.

Tab. 1. Struktura wg płci

	2017	2018	2019
Ludność ogółem	8895	8931	8979
Kobiety	4272	4503	4516
Mężczyźni	4623	4428	4463

Źródło: Opracowanie własne Urząd Gminy Duszniki.

Tab. 2. Struktura wg wieku

Lata	2017			2018			2019		
	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem
do lat 18	939	999	1938	941	1014	1955	922	1013	1935
w wieku produkcyjnym	2644	2984	5628	2564	2892	5456	2551	2895	5446
w wieku poprodukcyjnym	689	640	1329	998	522	1520	1043	555	1598

Źródło: Opracowanie własne Urząd Gminy Duszniki

Ponad połowa ludności gminy, 61,67 % ogółu populacji, stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym (średnia liczba mieszkańców z trzech lat: 8 935 do średniej liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym: 5 510 = 61,67%). Dzieci i młodzież stanowią 21,73% (średnia liczba dzieci z trzech lat =1 942 do średniej liczby mieszkańców: 8 935 =21,73%). Natomiast 16,59 % ludności uzyskało wiek poprodukcyjny (średnia liczby osób w wieku poprodukcyjnym z trzech lat =1 482 do średniej liczby mieszkańców z trzech lat: 8 935 = 16,59%).

Biorąc pod uwagę dane dostarczone przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dotyczące populacji osób w Polsce, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych, na obszarze Gminy Duszniki szacunkowe dane liczbowe dotyczące populacji przedstawiają się następująco:

Tabela 4. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów uzależnień (dane szacunkowe wg. PARPA)

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów uzależnień (dane szacunkowe wg. PARPA)		W Polsce	W mieście 100 tys. mieszk.	W Gminie Duszniki
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 180 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 363 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 363 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	ok. 640 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	około osób: 443 dorosłych i dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PARPA.

Przyjmując szacunki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można zakładać, że w Gminie Duszniki jest:

- osób uzależnionych od alkoholu – ok. 180;
 - osób dorosłych, żyjących w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) – ok.363;
 - dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików – ok. 363;
 - osób pijących szkodliwie – ok. 640;
 - osób doświadczających przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym – ok. 443.
- Osoby te wymagają szczególnego wsparcia.

- **Uchwały i zarządzenia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.**

Zgodnie z art. 12 ust.7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi maksymalna liczba zezwoleń, usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Obowiązujące od 26 czerwca 2018 r. uchwały określają maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa w ilości 55 zezwoleń. Powyżej 4,5 % do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 30 zezwoleń, powyżej 18 % zawartości alkoholu w ilości 30 zezwoleń.

Alkohol ze względu na swoją dwoistą naturę nie jest zwyczajnym towarem i nie podlega zasadom wolnego rynku. Podwójna rola alkoholu polega na tym, że z jednej strony jest to produkt legalnie dostępny, ale z drugiej to substancja psychoaktywna i szkodliwa, dlatego regulacje prawne związane z alkoholem mają charakter ograniczający.

Zestaw środków reglamentacyjnych, za pomocą których państwo wpływa na kwestie alkoholowe, jest dość szeroki. Należą do niego m.in. ograniczenia w dostępie do alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży i określanie zasad ich rozmieszczenia, konieczność uzyskania zezwolenia na handel alkoholem, zakazy i ograniczenia dotyczące reklam, zakaz sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym, eliminowanie nietrzeźwości i spożywania alkoholu w miejscach publicznych. Znaczącą część tych środków stosować mogą wyłącznie samorządy gminne.

Dostępność ekonomiczna – to relacja między ceną alkoholu a dochodami potencjalnych konsumentów. Cena jest w dużej mierze warunkowana wysokością podatku akcyzowego.

Dostępność fizyczna – gęstość sieci punktów sprzedaży. Dostępność fizyczną regulują zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (choćby wprowadzając zakaz sprzedaży alkoholu w wybranych miejscach, np. szkołach). Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że dostępność ekonomiczna alkoholu w Polsce stale wzrasta. W 1998 r. za średnie miesięczne wynagrodzenie w Polsce można było kupić 56 butelek wódki, w 2007 r. – 149, z kolei w 2013 r. – już 179. Jednak ustalone przez gminy limity są tak wysokie, że w wielu przypadkach są wykorzystywane tylko w 80%.¹

Według rekomendacji Światowej Organizacji Zdrowia oraz państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zalecane jest, aby 1 punkt sprzedaży przypadł na 1000 – 1500 mieszkańców. W Polsce liczba punktów sprzedających alkohol jest czterokrotnie wyższa niż rekomendowana przez Światową Organizację Zdrowia. Nieprawdą jest, iż im większe dochody z wydanych koncesji, tym większe środki przeznaczone na

¹K. Brzózka „Strategie ograniczania dostępności alkoholu” PARPA.

profilaktykę. Przeciwnie, każda złotówka podatku z alkoholu kosztuje nas potem 4 zł w innych dziedzinach życia. ²

Tab.3. Dane w zakresie liczby zezwoleń.

Rok	2017	2018	2019
Liczba zezwoleń do 4,5% (w tym piwo)	38	55	55
od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	25	30	30
powyżej 18%	24	30	30

Źródło: Opracowanie własne Urząd Gminy Duszniki

W roku 2017 obowiązywała uchwała Nr XXXVII-246/2001 Rady gminy Duszniki z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (za wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży, zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych oraz warunków ich sprzedaży. W powyższej uchwale liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych ustalono na 40 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, a 15 punktów do spożycia w miejscu sprzedaży. Od 2018 roku obowiązują uchwały w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Duszniki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (uchwała Nr LII/361/18 Rady Gminy Duszniki z dnia 26 czerwca 2018 r.) oraz uchwała w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Duszniki (uchwała Nr LII/362/18 Rady Gminy Duszniki z dnia 26 czerwca 2018 r.

Tab.4. Dane w zakresie liczby niewykorzystanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rok	2018	2019
Liczba niewykorzystanych zezwoleń do 4,5% (w tym piwo)	18	24
od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	7	10
powyżej 18%	6	9
Liczba niewykorzystanych zezwoleń ogółem	31	43

Źródło: Opracowanie własne Urząd Gminy Duszniki

² Dane PARPA

Tab.5. Dane w zakresie liczby osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	162	162	164

Źródło: Opracowanie własne Urząd Gminy Duszniki

Ustalone w uchwale Rady Gminy Duszniki ilości zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zostały przyjęte na wysokim poziomie. Praktycznie nie zachodzi sytuacja, w której sprzedawcy oczekiwaliby na wolne zezwolenie. Każdy wniosek o wydanie koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych może być rozpatrzony pozytywnie. Biorąc również pod uwagę likwidację punktów sprzedaży przez małe lokalne sklepy, ilość zezwoleń na terenie gminy jest zbyt duża. Sytuacja powyższa znajduje odzwierciedlenie w danych zawartych w tabeli nr. 4. Z której wynika, że liczba niewykorzystanych zezwoleń wzrasta. Wzrasta również ilość osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych pomimo likwidacji 21 punktów, w tym w 2017 roku -13, w 2018 roku – 4, w 2019 roku - 4. W Polsce jeden punkt sprzedaży przypada na średnio na 275 mieszkańców.³

Tabela 6. Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34

Źródło: dane PARPA

– Rynek napojów alkoholowych w Gminie.

Każdego roku w raporcie PARPA-G1 podaje się m. in. wartość sprzedanego alkoholu, z podziałem na alkohol do 4,5%, alkohol do 18% oraz alkohol pow. 18%. Dane dotyczące wartości sprzedanego alkoholu ogółem w latach 2017-2019 przedstawiono w tabeli Nr 7. Dzieląc tę kwotę przez liczbę mieszkańców (łącznie z dziećmi), uzyskujemy iloraz przypadający na jednego mieszkańca. Kwoty te kształtują się na poziomie od 949,00 zł do 833,00 zł. **Wprawdzie roku 2019 kwota ta uległa obniżeniu, znajduje się jednak na bardzo wysokim poziomie, świadczącym o dużej dostępności alkoholu. Niepokoją dane dotyczące wzrostu spożycia wysokoprocentowych napojów alkoholowych.**

³ Dane PARPA

Tab. 7. Wartość alkoholu sprzedanego w placówkach na terenie gminy na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców wyniosła:

Rok	2017	2018	2019
Wartość sprzedanego alkoholu	8 359 383,00 zł	8 480 671,00 zł	7 561 219,00 zł
Kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec Gminy Duszniki	938,00 zł	949,00 zł	833,00 zł

Źródło: Urząd Gminy Duszniki

Na podstawie danych zgromadzonych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wzrasta również spożycie w litrach na jednego mieszkańca, które zostało zaprezentowane w tabeli nr 8.

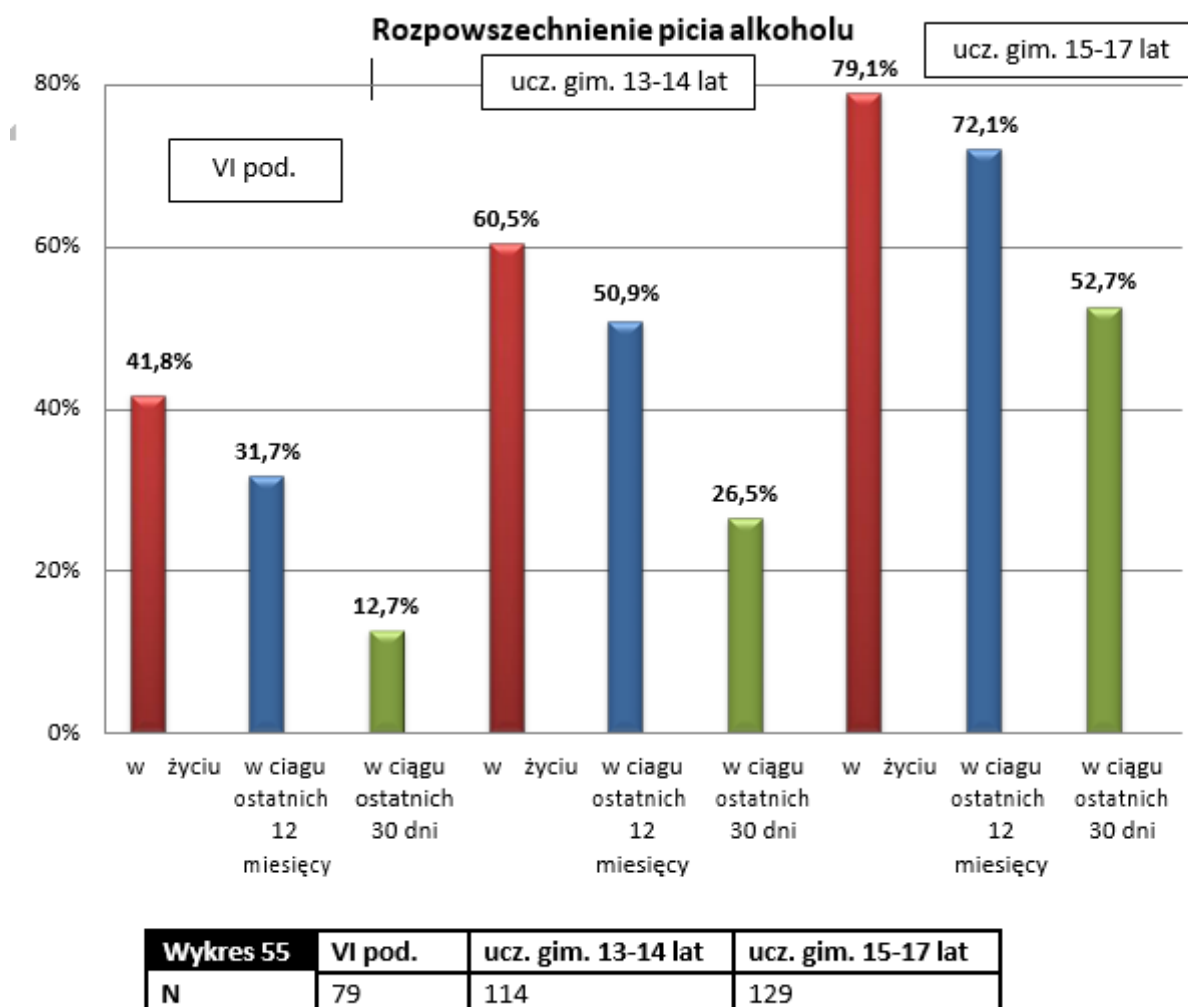
Według opinii dyrektora PARPA, w ostatnich 10 latach zanotowano ogromny skok w sprzedaży wina kosztem piwa oraz wzrost spożycia „małpek” - wódka w małych butelkach o pojemności 100 i 200 ml. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że zmienił się sposób picia alkoholu. Spożywamy dużo alkoholu w domu, z rodziną albo w samotności. Więcej pijemy w weekendy i święta.

– **Szkoły, przedszkola i inne placówki oświatowe.**

Przeprowadzona w roku 2015 diagnoza problemów alkoholowych na terenie gminy, wykazała, że uczniowie szkół podstawowych (klasy VI oraz uczniowie ówczesnych gimnazjów, czyli młodzież do 16 roku życia inicjację alkoholową w większości mają już za sobą. Takie doświadczenia ma blisko połowa (41,8%) uczniów szóstych klas podstawowych, 60,8% uczniów w wieku 13-14 lat oraz 79,1% uczniów starszej grupy gimnazjalistów.

W przeprowadzonej diagnozie do picia alkoholu w okresie ostatnich 12 miesięcy przyznał się, co trzeci szóstoklasista (31,7%), ponad połowa uczniów młodszej grupy gimnazjalistów (50,9%) oraz prawie ¼ (72,1%) gimnazjalistów w wieku 15-17 lat, z czego 22,5% uczniów piło alkohol więcej niż 10 razy. W okresie ostatnich 30 dni przed badaniem kontakt z alkoholem miał co szósty (12,7%) uczeń szkoły podstawowej, z czego wszyscy pili alkohol rzadziej niż 5 razy. W gimnazjum w młodszej grupie odsetek ten wynosi 26,5%, z czego 22,9% piło alkohol rzadziej niż 5 razy. W najstarszej grupie badanych, w ciągu 30 dni przed badaniem 52,7% uczniów piło alkohol, z czego 38,7% uczniów piło alkohol rzadziej niż 5 razy. Spożywanie alkoholu przez coraz młodsze dzieci oraz z tak znaczną częstotliwością, stanowi problem,

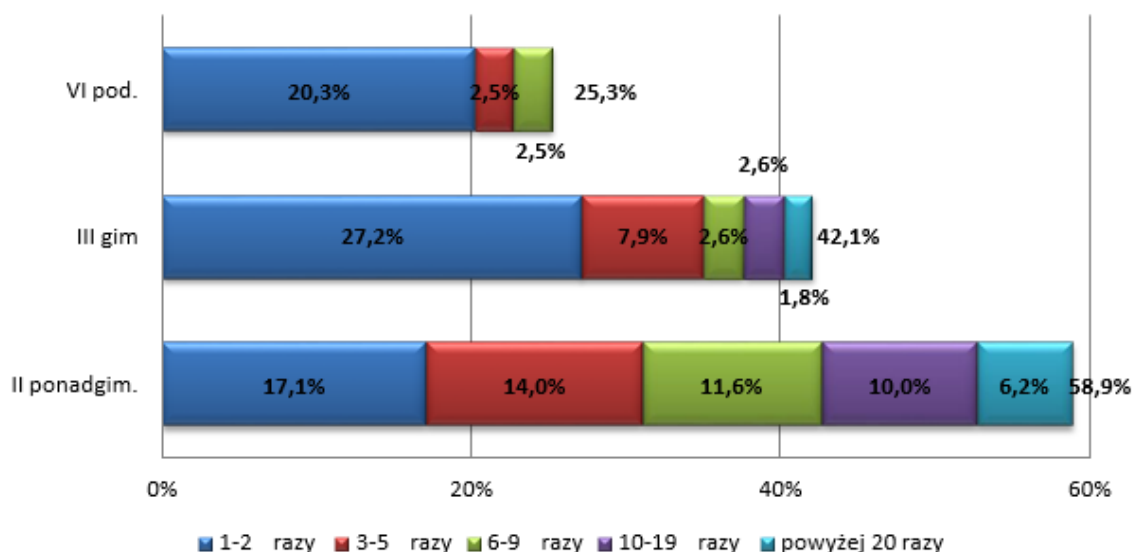
który prowadzi do wniosku, że dostępność alkoholu dla dzieci i młodzieży jest zbyt łatwa. Poniższy wykres przedstawia dane zgromadzone do diagnozy w 2015 roku.

Wykres: Diagnoza problemów uzależnień Gminy Duszniki 2015.

Najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród młodzieży na podstawie ankiet z 2015 roku okazało się piwo. W ciągu ostatnich 30 dni piło je 6,4% szóstoklasistów, 18,4% gimnazjalistów z młodziej grupy oraz prawie połowa (48,9%) uczniów w wieku 15-17 lat. W przypadku wina odsetki te odpowiednio wynoszą 2,5% w przypadku uczniów klas podstawowych, 5,3% uczniów w wieku 13-14 lat oraz 13,1% uczniów w wieku 15-17 lat. Po alkohole wysokoprocentowe sięga 2,5% szóstoklasistów, 7,9% gimnazjalistów z młodziej grupy oraz 24,8% gimnazjalistów ze starszej grupy. Poniżej zaprezentowanie zostały wyniki badań ukazujące częstotliwość picia poszczególnych napojów alkoholowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Częstotliwość picia piwa w ciągu ostatnich 12 miesięcy

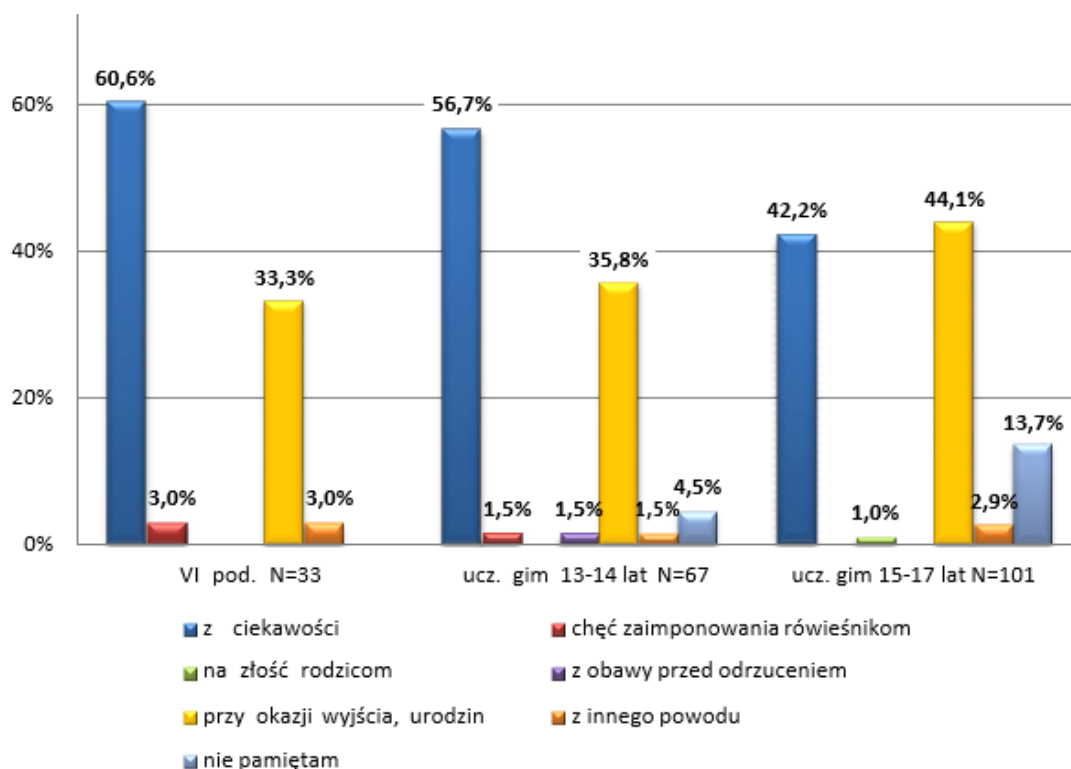
Wykres 58	VI pod.	ucz. gim. 13-14 lat	ucz. gim. 15-17 lat
N	79	114	129

Wykres: *Diagnoza problemów uzależnień Gminy Duszniki 2015*

Wśród 35,5% uczniów szóstych klas szkół podstawowych, którzy pili piwo, 24,1% dokonała tego w wieku 10-12 lat, a 8,9% miała mniej niż 9 lat. W przypadku uczniów znajdujących się w młodszej grupie gimnazjalistów prawie co piąty (18,4%) uczeń pierwszy raz spożywał piwo w wieku 13-15 lat, a co trzeci (33, %) pił piwo poniżej 12 roku życia. Warto zauważyć, że 3,5% respondentów mimo konsumpcji piwa nie podało wieku inicjacji. W populacji uczniów znajdujących się w wieku 15-17 lat co trzeci (33,3%) uczeń po raz pierwszy pił piwo w wieku 12 lat lub wcześniej. Świadczy to o tym, że inicjacja alkoholowa przypadła na okres szkoły podstawowej. W przypadku wina, ponad co piąty (21,5%) uczeń szóstej klasy szkoły podstawowej zainicjował wypicie owego trunku w wieku 10-12 lat. W grupie osób ze starszej kohorty gimnazjalistów 37,2% respondentów po raz pierwszy spróbowało wina w wieku 13-15 lat. Największy odsetek, bo 42,7% uczniów w wieku 15-17 lat po raz pierwszy spróbowało alkoholu wysokoprocentowego po ukończeniu 13 roku życia.

Uczniów, którzy sięgnęli po alkohol zapytano, jakie były tego powody. We wszystkich frakcjach wiekowych uczniowie najczęściej sięgali po alkohol z ciekawości oraz w związku z wyjściem na zabawę lub urodziny. Wśród uczniów klas gimnazjalnych, znajdujących się w wieku 15-17 lat jedynie 1% z nich sięgnęło po alkohol na złość rodzicom. W młodszej kohorcie gimnazjalistów po 1,5% sięgnęło po alkohol w związku z chęcią zaimponowania rówieśnikom oraz z obawy przed odrzuceniem.

Powód sięgnięcia po raz pierwszy po alkohol

VI pod. N=33
N=101

ucz. gim 13-14 lat N=67

ucz. gim 15-17 lat

Wykres 68	VI pod.	ucz. gim. 13-14 lat	ucz. gim. 15-17 lat
N	33	67	101

Wykres: Diagnoza problemów uzależnień Gminy Duszniki 2015.

Na terenie Gminy Duszniki działają: Szkoła Podstawowa w Dusznikach, Szkoła Podstawowa w Grzebienisku, Szkoła Podstawowa w Sędzinku.

Ważną rolę w realizacji zadań z zakresu profilaktyki odgrywają programy profilaktyczne, które realizowane są przez wszystkie szkoły na terenie Gminy i podlegają ciągłej ewaluacji, dzięki czemu na bieżąco uwzględniają istniejące w środowisku potrzeby. Warsztaty prowadzone są przez pedagogów szkolnych i firmy zewnętrzne specjalizujące się w problematyce uzależnień dzieci i młodzieży. Uczniowie szkół opracowują własne spektakle

o tematyce profilaktycznej, które są prezentowane podczas festynu gminnego „Postaw Na Rodzinę”. Szkoły realizując działania profilaktyczne, korzystają z warsztatów realizowanych przez KROKUS-Pracownia Szkoleniowa Kraków, Polskie Centrum Profilaktyki z Krakowa, Dolnośląską Akademię Rozwoju z Wrocławia, Centrum Rozwoju Edukacji z Krakowa, Centrum Profilaktyki i Reeducacji "ATELIER" z Krakowa, Ośrodek Psychoprofilaktyki NOWA PERSPEKTYWA. Realizowane są również programy autorskie opracowane przez funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, ekspertów ds. patologii społecznych wśród dzieci i młodzieży.

Uczniowie szkół z terenu Gminy Duszniki uczestniczą w szkolnych zajęciach profilaktycznych oraz brali udział w programach prewencyjnych, pt. "I Ty możesz zapobiegać przemocy" organizowanych przez Powiatową Komendę Policji w Szamotułach. Gmina organizuje „Zielone Wakacje” dla dzieci z terenu gminy, gdzie wraz ze zorganizowaną formą wypoczynku realizowane są zajęcia profilaktyczne.

W miejscowości Duszniki, Grzebienisko, Wilkowo i Podrzewie działają punkty profilaktyczno-wychowawcze. W zajęciach świetlicowych bierze udział od 41 do 60 dzieci i młodzieży. Zajęcia realizowane są dla dzieci z grup ryzyka 2 x w tygodniu. Wychowawcy świetlic realizują zadania opiekuńcze, wychowawcze, profilaktyczne, wyrównawcze. Wspomagają rozwijanie talentów, przygotowują do rozwiązywania problemów codziennego życia, oferują pomoc w kryzysie, a także pomoc w nauce.

– **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

Do głównych zadań realizowanych przez Komisje należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W poniższej tabeli zestawiono zadania realizowane przez komisje.

Tab.7. Zadania realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania	2017	2018	2019
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym:			
- liczba przyjętych wniosków	17	18	11
- liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych	7	13	13
- liczba wniosków skierowanych do sądu	9	14	14
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:			
- liczba zaplanowanych kontroli	2	1	2
- liczba przeprowadzonych kontroli	0	1	2

Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:			
- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	7	4	1
Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	1	1

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

– **Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy.**

Tab.8. Dane dot. działalności Punktu konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy w rodzinie.

Rok	2017	2018	2019
Liczba konsultacji ogółem	158	180	183
konsultacje osób pierwszorazowych	17	16	10
Konsultacje w zakresie uzależnienia od alkoholu	104	85	104
Konsultacje w zakresie uzależnienia od narkotyków	5	7	4
Konsultacje osób doznających przemocy w rodzinie	14	5	0
Konsultacje w zakresie przemocy w rodzinie	5	3	1
Przeprowadzone rozmowy motywujące do podjęcia leczenia	15	54	38
Przeprowadzone rozmowy wspierające z trzeźwiejącymi alkoholikami	15	26	36

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Znacząco wzrosła liczba konsultacji w zakresie problemów alkoholowych oraz prowadzonych rozmów wspierających z trzeźwiejącymi alkoholikami. Można zakładać, że duża dostępność alkoholu skłania mieszkańców Gminy do szukania pomocy. Prowadzone działania wspierające trzeźwiejących alkoholików są ważnym elementem utrzymywania przez nich trzeźwości. Jest to szczególnie istotne w sytuacjach zaspokajaniu ważnych dla każdego człowieka potrzeb zaopatrywania się w produkty spożywcze. Prawie każda placówka handlująca w Polsce produktami spożywczymi, posiada w ofercie napoje alkoholowe. Sam widok alkoholu podczas wykonywania zakupów może być dla nich „niebezpieczny”. Kupując alkohol, wracają do picia. Duża dostępność alkoholu nie daje im szans na kontynuowanie zdrowienia.

– **Placówki leczenia odwykowego.**

„Uzależnienie od alkoholu jest choroba chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną, uszkadzająca funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychicznej, społecznej i duchowej” (Państwowa Agencja Rozwiązywania problemów Alkoholowych).

Tabela Nr 10. Dane dotyczące osób korzystających ze specjalistycznej terapii

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób objętych terapią	6	16	6
w tym liczba osób z problemem alkoholowym	6	16	6
Liczba rodzin objętych pomocą	0	0	0
w tym liczba rodzin z problemem alkoholowym	0	0	0

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osoby z problemami uzależnień, po rozmowie z zespołem motywującym do podjęcia leczenia GKRPA, kierowane są do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Poznaniu, ul. Małeckiego 11. Terapia prowadzona jest przez psychologa klinicznego oraz specjalistę psychiatrii.

– **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach.**

Tabela Nr 11. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rok	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych pomocą	191	173	154
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	12	12	12
Liczba wniosków skierowanych przez pracowników socjalnych do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w sprawie procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego	2	1	3

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba rodzin z problemem alkoholowym na terenie Gminy Duszniki nie ulega zmianie, są to te same rodziny od wielu lat. Pomimo pomocy ze strony asystenta rodziny trudno zniwelować wieloletnie przyzwyczajenia.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie

Rok	2017	2018	2019
Liczba nowych Niebieskich Kart	8	18	10
Liczba NK w rodzinie z problemem alkoholowym	6	13	8

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny.

Osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy mają możliwość wsparcia i pomocy oferowanej przez specjalistów w dziedzinie psychologii uzależnień w punkcie konsultacyjnym w Dusznikach i Grzebienisku.

– Posterunek Policji w Dusznikach

Wśród mieszkańców gminy znacznym problem są nietrzeźwi kierowcy. Z prowadzonych przez Komendę Powiatowa Policji w Szamotułach statystyk wynika, że liczba prowadzonych postępowań w związku z prowadzeniem pojazdu w stanie nietrzeźwości wyniosła 44 w tym 3 w stosunku do kobiet. Za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą albo nad małoletnim prowadzono 12 postępowań przygotowawczych. Z tytułu posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych prowadzono 9 postępowań przygotowawczych. Liczbę mieszkańców gminy zatrzymanych do wytrzeźwienia przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab.7. Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia.

Rok	2017	2018	2019
Liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych	2	6	15
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób nieletnich	0	0	0

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Lista aktualnych problemów wynikających z analizy danych statystycznych oraz cele działań.

Problemy wynikające z diagnozy	Cele działań
Bardzo wysokie kwoty uzyskane ze sprzedaży napojów alkoholowych przez sprzedawców (oświadczenia).	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie dostępności alkoholu.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Ograniczenie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>
Bardzo wysokie kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec Gminy Duszniki.	<p><u>Cel główny:</u> Obniżenie dostępności alkoholu.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Ograniczenie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>
Wzrastające liczby zezwoleń niebędących w obiegu prawnym („niewykorzystanych”).	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie wysokiego poziomu zezwoleń niebędących w obiegu prawnym („niewykorzystanych”).</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Ograniczenie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>
Bardzo niekorzystny wskaźnik liczby osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.	<p><u>Cel główny:</u> Obniżenie niekorzystnego wskaźnika</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Ograniczenie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>
Wzrost liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci	<p><u>Cel główny:</u> Zahamowanie wzrostu liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie rodzicom warsztatów w zakresie szkód powodowanych przez alkohol spożywany przez rozwijający się organizm dziecka</p>

Duże przyzwolenie społeczne na sposoby „zdobywania” alkoholu przez dzieci i młodzież	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie społecznego przyzwolenia <u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie dostępności do programów edukacyjnych.
Około 60% nastolatków sięga po alkohol. Niski wiek inicjacji alkoholowej, niespełna 12 lat.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie dostępu, szczególnie nastolatkom do alkoholu. <u>Cel szczegółowy:</u> Realizacja rekomendowanych programów w szkołach, skierowanych do dzieci i ich rodziców

III. Zadania, wskaźniki realizacji zadań.

Zadania zaplanowane w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2021 w Dusznikach w ramach Narodowego Programu Zdrowia.

Są to zadania regulacyjne i zapewnianiające skuteczne egzekwowania przepisów w zakresie zmniejszenia dostępności fizycznej alkoholu (NPZ 3.1.3.).

Z analizy danych zebranych na potrzeby konstruowania niniejszego Programu wynika, że dostępność alkoholu jest bardzo duża. Powołując się na zapis art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁴ w tabeli poniżej zasugerowano działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Duszniki.

LP	Sugerowane działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Duszniki
1	Obniżenie liczby uchwalonych zezwoleń do liczby wydanych (udzielonych) przedsiębiorcom („niewykorzystanych”).
2	Zwiększenie odległości punktów sprzedaży od obiektów chronionych (obecnie 50 metrów).

⁴ Art. 12, ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazania: „Maksymalna liczba zezwoleń, o której mowa w ust. 1, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży nocnej napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”

3	Ograniczenie godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach detalicznych (sklepy, w tym na stacjach paliw).
4	Zwiększenie liczby osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych – im mniej osób przypada na jeden punkt sprzedaży, tym większa dostępność alkoholu.

Uzasadnienie potrzeby ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Duszniki.

1. Wskaźniki związane z negatywnymi skutkami spożywania alkoholu w latach 2018-2020.

- Wzrastające liczby niewykorzystanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – w roku 20218 - **31**, w kolejnym 2019 roku – **43**.
- Bardzo wysokie wartości sprzedanego alkoholu ogółem w latach 2017-2019.
- Kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec Gminy Duszniki jest bardzo wysoka - na poziomie **od 949,00 zł** w roku 2018 do **833,00 w 2019**.
- Wysoka liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.
- W przeprowadzonej diagnozie stwierdzono duże spożycie alkoholu przez dzieci i młodzież - w okresie ostatnich 12 miesięcy w diagnozie przyznał się, co trzeci szóstoklasista (31,7%), ponad połowa uczniów młodszej grupy gimnazjalistów (50,9%) oraz prawie ¾ (72,1%) gimnazjalistów w wieku 15-17 lat, z czego 22,5% uczniów piło alkohol więcej niż 10 razy.
- W okresie ostatnich 30 dni przed badaniem kontakt z alkoholem miał, co szósty (12,7%) uczeń szkoły podstawowej.
- Wśród 35,5% uczniów szóstych klas szkół podstawowych, którzy pili piwo, 24,1% dokonała tego w wieku 10-12 lat, a 8,9% miała mniej niż 9 lat.
- W najstarszej grupie badanych w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem 52,7% uczniów piło alkohol, z czego 38,7% uczniów piła alkohol rzadziej niż 5 razy.
- Duży wzrost liczby konsultacji udzielonych w punkcie konsultacyjnym art. uzależnień i przemocy w rodzinie, w zakresie problemów alkoholowych z **85** w roku 2018 do **104** w 2019 roku.
- Wzrost liczby osób zatrzymanych do wytrzeźwienia z **6** w 2018 roku, do **15** w 2019.

Z analizy powyższych danych wynika, że dostępność alkoholu na terenie Gminy Duszniki jest bardzo duża.

Alkohol „odpowiada” w 100% za takie komplikacje zdrowotne jak zaburzenia psychiczne i behawioralne związane z alkoholem, zatrucia alkoholem, alkoholową marskość wątroby, choroby serca i nowotwory. Badania ostatnich dziesięcioleci przyniosły wiele wyników dokumentujących silną zależność między poziomem konsumpcji alkoholu a wieloma problemami dotyczącymi zdrowia i porządku publicznego. Konsumpcja alkoholu

związana jest również z zakłóceniami porządku publicznego i przemocą w rodzinie. Jest wiele badań, które pokazują, że dostępność alkoholu ma kluczowe znaczenie dla wielkości konsumpcji. Wzrost liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa, prowadzą do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku. Dostępność ma więc wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów społecznych.

IV. Zadania, wskaźniki realizacji zadań.

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.	
Prowadzenie punktu konsultacyjnego	
1.1. Działania wspomagające programy edukacyjne poprzez zakup broszurek, ulotek, książek i innych materiałów edukacyjnych.	- liczba działań edukacyjnych
1.2. Informowanie o instytucjach i placówkach wsparcia w zakresie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie klientom Punktu.	- liczba udzielonych informacji w ciągu roku
1.3. Kierowanie osób zgłoszonych, w ramach procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego, na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu celem uzyskania opinii.	- liczba osób skierowanych na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
2. Udzielanie rodzinom, w których wstępują problemy alkoholowe, pomoc psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	
2.1. Udzielanie pomocy psychospołecznej przez psychologa/psychoterapeutę.	- liczba osób, którym w zakresie działań GKRPA psycholog udzielił pomocy
2.2. Udzielanie pomocy prawnej.	- liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie prawnym
2.3. Uruchamianie procedury „Niebieskie Karty” w ramach działań realizowanych przez członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w związku z nadużywaniem alkoholu.	- liczba uruchomionych procedur
2.3. Prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki selektywnej dla dzieci w rodzin z problemem alkoholowym.	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w zajęciach
2.4. Warsztaty dla osób współuzależnionych dorosłych prowadzone przez psychologa/psychoterapeutę.	- liczba warsztatów - liczba osób uczestniczących w warsztatach

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	
3.1. Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych dla uczniów.	- liczba realizowanych programów - - liczba uczniów uczestniczących w programach, - liczba nauczycieli realizującej program
3.2. Realizowanie szkoleń dla grup zawodowych zajmujących się profilaktyką problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej (nauczyciele, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracownicy socjalni, policjanci).	- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
3.3. Wsparcie organizowanych zajęć profilaktycznych w punktach profilaktyczno-wychowawczych oraz placówkach oświatowych.	- liczba zorganizowanych zajęć, - liczba odbiorców,
3.4. Wspieranie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami zajęć z zakresu profilaktyki.	- liczba zrealizowanych zajęć pozalekcyjnych - szacunkowa liczba uczestniczących osób
3.5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w trakcie zorganizowanego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w formie „Zielonych Wakacji”.	- liczba zorganizowanych form wypoczynku, - liczba uczestników
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	
4.1. Realizacja programów wspierania trzeźwienia w Klubie Abstynenta.	- liczba zrealizowanych szkoleń, - liczba uczestników szkoleń
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	
5.1. Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ (ograniczenia dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych).	- liczba podjętych interwencji z art. 13 ¹
5.2. Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.15 (osoby objęte zakazem sprzedaży, podawania napojów alkoholowych).	- liczba podjętych interwencji z art. 15
5.3. Prowadzenie kontroli zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.	- liczba kontroli
6. Zadania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
6.1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym:	- liczba przyjętych wniosków - liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych - liczba wniosków skierowanych do sądu

6.2. Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:	- liczba zaplanowanych kontroli - liczba przeprowadzonych kontroli
6.3. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:	- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
6.4. Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba grup roboczych, - liczba członków komisji uczestniczących w pracach grup roboczych

Analiza SWOT

Do określania priorytetów działań w pracach nad Gminnym programem użyto analizy SWOT, która posłużyła do oceny zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych czynników wpływających na realizację zaplanowanych zadań.

Mocne strony	Słabe strony
Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminna Komisja Rozwiązania Problemów Alkoholowych Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień, Współuzależnienia i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dusznikach i Grzebieniu Współpraca z policją, kuratorami, sądem, prokuraturą, placówkami oświatowymi Działalność GOPS Grupy wsparcia.	Wzrost liczby osób dorosłych z problemem alkoholowym, Picie alkoholu przez młodzież, Uzależnienia łączone, Kontakty z narkotykami i nowymi substancjami psychoaktywnymi , Niski status ekonomiczny, Brak zatrudnienia, Brak poczucia bezpieczeństwa, Stygmatyzacja uzależnionych i ich rodzin, Przyzwolenie społeczne na spożywanie alkoholu.
Szanse	Zagrożenie
Programy rekomendowane i inne o udowodnionej skuteczności Edukacja przedstawicieli grup zawodowych Rozwój grup wsparcia dla osób z problemem alkoholowym Współpraca z instytucjami i osobami zajmującymi się problematyką uzależnień Promocja zdrowego stylu życia Organizacja Dni Trzeźwości Promowanie postawy prozdrowotnej u ludzi młodych.	Brak zrozumienia istoty uzależnienia w społeczeństwie Brak skutecznych rozwiązań prawnych w pomocy osobom uzależnionym Wzrost marginalizacji osób uzależnionych Wzorce kulturowe, trendy, moda na spędzanie czasu wolnego z alkoholem Roszczeniowa postawa społeczna.

IV. Organizacyjne zasoby Gminy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, siedziba Duszniki, ul. Sportowa 2:
kontakt z Przewodniczącą Komisji w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w godzinach urzędowania, nr telefonu 61 2919080;
kontakt z sekretarzem komisji Urząd Gminy nr telefonu 61 2919075 wew.100;
- Ośrodek Pomocy Społecznej, siedziba Duszniki ul. Jana Pawła II 8, nr telefonu 61 2919080;
- Posterunek Policji, siedziba Duszniki ul. Lipowa 5a, tel. 47 77 32 350;
- Szkoły Podstawowe z terenu Gminy:
Szkoła Podstawowa w Dusznikach, ul. Broniewskiego 3, tel. 61 29 19 162;
Szkoła Podstawowa w Grzebienisku, ul. Szkolna 16, tel. 61 29 18 604;
Szkoła Podstawowa w Sędzinku, ul. Szkolna 9, tel. 61 29 18 804;
- Punkty profilaktyczno-wychowawcze działające w Podrzewiu, Grzebienisku, Dusznikach, Wilkowie:
kontakt z Przewodniczącą Komisji w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w godzinach urzędowania, nr telefonu 61 2919080;
kontakt z sekretarzem komisji Urząd Gminy nr telefonu 61 2919075 wew.100;
- Punkt konsultacyjny dla osób z problemami uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, przemocy i innych:
Duszniki, ul. Sportowa 2 dyżur w I i III sobotę każdego miesiąca od godz. 8⁰⁰ do godz. 12⁰⁰;
Grzebienisko, ul. Szkolna 8 (sala wiejska) w II i IV środę miesiąca od godz. 10⁰⁰ do godz.12⁰⁰;
- Grupa AA, spotkania każdy czwartek godz. 18⁰⁰ ul. Sportowa 2, Duszniki.

VI. Koordynowanie zadań Programu.

1. Koordynację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powierza się Przewodniczącej komisji.
2. Zadania realizowane są przez zakupy, zlecenia zewnętrzne, wybór ofert.
3. Obsługę administracyjną i prawną Komisji zapewnia sekretarz komisji.

VII. Finansowanie zadań Programu.

1. Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Duszniki, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy w dziale 851-ochrona zdrowia, w rozdziale 85154-przeciwdziałanie alkoholizmowi. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu w danym roku zwiększają

budżet na realizację zadań w roku następnym.

3. Ustalenie zasad wynagradzania, zwrotu kosztów podróży członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

4. Członkowie GKRPA otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe, miesięczne, na podstawie pisemnego wniosku przedłożonego przez przewodniczącego do Referatu Finansowego Urzędu Gminy w Dusznikach, ustalonego w wysokości (brutto), na podstawie minimalnego wynagrodzenia ogłoszonego w obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów na rok, w którym realizowany jest program:

a) za udział w pracach Komisji (miesięcznie) – 30% minimalnego wynagrodzenia dla Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

b) za udział w pracach Komisji (miesięcznie) – 20% minimalnego wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

c) za przeprowadzenie kontroli jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych – 8% minimalnego wynagrodzenia.

Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów na szkolenia lub wyjazdów związanych z zadaniami realizowanymi przez Komisję na zasadach obowiązujących w Urzędzie.

Na realizację zadań w roku 2020 zaplanowano kwotę 182.000,00 zł.

VII. Harmonogram zadań – stanowi załącznik Nr 2 do uchwały.

VIII. Materiały źródłowe.

1. Sierostawski J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. ESPAD 2019. Warszawa 2020.

2. Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów. Katarzyna Łukowska, Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Fundacja ETOH, Warszawa 2016.

3. Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku, PARPA Warszawa 2020.

4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020; Warszawa 2016.

5. Badania ESPAD 2019, Warszawa 2020.

Załącznik Nr 2 do
uchwały Nr XXXIV/231/20
Rady Gminy Duszniki,
z dnia 29 grudnia 2020 r.

PRELIMINARZ

Zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok

I. DOCHODY

1	Wpływy z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	180.000,00 zł
---	--	---------------

II. KOSZTY REALIZACJI ZADAŃ

	ZADANIA	ADRESACI	REALIZATORZY ZADAŃ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY
1	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.				
	1.1. Działania wspomagające programy edukacyjne poprzez zakup broszurek, ulotek, książek i innych wartościowych pozycji „Postaw Na Rodzinę 2021”	- realizatorzy programów	GKRPA	2021	17.000,00
	1.2. Informowanie o instytucjach udzielających pomoc (Poradnie Leczenia Uzależnień, Zakłady Opieki Zdrowotnej).	- mieszkańcy Gminy	GKRPA	2021	bez ponoszenia kosztów /opracowanie broszury przez GKRPA we własnym zakresie/
	1.3. Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu dla celów GKRPA.	- osoby z problemem alkoholowym	GKRPA	2021	3.000,00
2	Udzielanie rodzinom, w których wstępują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.				
	2.1. Udzielanie pomocy psychospołecznej przez	- osoby z problemem	psycholog	2021	22.000,00

	psychologa/psychoterapeutę.	alkoholowym - osoby współuzależnione	psychoterapeuta		
	2.2. Udzielanie pomocy prawnej.	- osoby z problemem alkoholowym - osoby współuzależnione	prawnik	2021	bez ponoszenia kosztów /prawnik urzędu/
	2.3. Uruchamianie procedury „Niebieskie Karty” w ramach działań realizowanych przez członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w związku z nadużywaniem alkoholu.	- osoby, w sprawie których wpłynął wniosek	członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	2021	bez ponoszenia kosztów
	2.4. Prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki selektywnej dla dzieci w rodzin z problemem alkoholowym.	- dzieci w rodzin z problemem alkoholowym	osoby przygotowane merytorycznie do prowadzenie zajęć	2021	41.400,00
	2.5. Warsztaty dla osób współuzależnionych dorosłych prowadzone przez psychologa lub/i psychoterapeutę.	- osoby współuzależnione dorosłe	osoby przygotowane merytorycznie do prowadzenie zajęć	2021	2.000,00
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.				
	3.1. Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych dla uczniów.	- uczniowie - rodzice - nauczyciele- realizatorzy programów	nauczyciele/pedagodzy przygotowani do realizacji programów rekomendowanych	2021	6.000,00
	3.2. Realizowanie szkoleń dla grup zawodowych zajmujących się profilaktyką problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej (nauczyciele, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracownicy socjalni, policjanci	- przedstawiciele grup zawodowych	osoby przygotowane do realizacji programów rekomendowanych	2021	2.000,00
	3.3. Wsparcie organizowanych zajęć profilaktycznych w punktach profilaktyczno-wychowawczych oraz placówkach oświatowych.	- dzieci i młodzież	osoby przygotowane do realizacji zajęć	2021	8.000,00

	3.4. Wspieranie pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami zajęć z zakresu profilaktyki	- mieszkańcy Gminy	GKRPA	2021	10.000,00
	3.5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w trakcie zorganizowanego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w formie „Zielonych Wakacji”	- dzieci i młodzież	GKRPA	2021	25.000,00
4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.				
	4.1. Realizacja programów wspierania trzeźwienia w Klubie Abstynenta	- trzeźwiejący alkoholicy i osoby współuzależnione	psycholog/psychoterapeuta	2021	2.000,00
5	Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.				
	5.1. Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ (ograniczenia dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych).	- osoby kontrolujące przedsiębiorców - policjanci	GKRPA, policja,		bez ponoszenia kosztów
	5.2. Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.15 (osoby objęte zakazem sprzedaży, podawania napojów alkoholowych).	- osoby kontrolujące przedsiębiorców - policjanci	GKRPA, policja,		bez ponoszenia kosztów
	5.3. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	- członkowie GKRPA i inne osoby upoważnione przez Wójta	członkowie GKRPA i inne osoby upoważnione przez Wójta	2021	320,00
6	Wynagrodzenie członków komisji	- członkowie GKRPA	- członkowie GKRPA	2021	43.280,00

UZASADNIENIE

DO UCHWAŁY Nr XXXIV/231/20

Rady Gminy Duszniki

z dnia 29 grudnia 2020 roku

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania w tym zakresie działalności organizacji społecznych i zakładów pracy.

W art. 4¹ ust. 2 ustawa wskazuje, że realizacja ww. zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy. Art. 12, ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zawiera wskazania dotyczące maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, sytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży nocnej napojów alkoholowych, które winny uwzględniać postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

Ponadto z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Duszniki na rok 2021 jest zasadne.